

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI0600001

1.3 ALUEEN NIMI:

Puijo

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199604

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA

200301

1.6. VASTUUTAHO:

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

27,6636

Leveysaste

62,9083

2.2 PINTA-ALA (ha):

171,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1D

Unionin alueen nimi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))☐ Atlantin vyöhyke (% (*))☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))☐ Mannervyöhyke (% (*))☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))☐ Välimeren vyöhyke (% (*))☐ Pannonian vyöhyke (% (*))☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIT SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyypit						Alueen arviointi			
						A B C D Edustavuus	A B C		
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu		Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3260			0,03		G	C	C	C	C
7160			0,0003		G	B	C	B	C
8220			0,08		P	D			
9010			24,9		G	B	C	B	B
9050			107		G	A	C	B	A
91D0			1		G	C	C	C	C

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppivoi esiintyä sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimekiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji				Alueen populaatio					Alueen arviointi					
Ryh-mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Tyyppi	Koko		Yksikkö	Luok-ka	Tietojen laatu	Popu-laatio	Suo-jelu	Eristy-neisyys	Yleis-arv.
						Minimi	Maks.							
P	1951	Cinna latifolia			p	1000	1000	fstems		G	C	A	C	A
P	1955	Diplazium sibiricum			p	1000	2000	shoots		G	C	B	B	B
P	1984	Herzogiella turfacea			p				V	P	C	A	C	C
P	1987	Plagiomnium drummondii			p				R	G	A	B	B	A

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji					Alueen populaatio				Perustelut						
					Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat				
					Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D	
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Minimi	Maksimi									
B	A256	Anthus trivialis			1	5	p						X		
B	A104	Bonasa bonasia			1	5	p						X		
B		Carduelis chloris			1	5	p						X		
B	A368	Carduelis flammea			1	5	p						X		
B	A365	Carduelis spinus			6	10	p						X		
B	A334	Certhia familiaris			6	10	p						X		
B	A349	Corvus corone			6	10	p							X	
B	A236	Dryocopus martius				1	p						X		
B	A269	Erithacus rubecula			9	9	p						X		
B	A322	Ficedula hypoleuca			1	5	p						X		
B	A320	Ficedula parva				1	p						X		
B	A359	Fringilla coelebs			160	160	p							X	
B	A360	Fringilla montifringilla			1	5	p							X	
B	A342	Garrulus glandarius				2	p								X
B	A217	Glaucidium passerinum				1	p						X		
B	A338	Lanius collurio				1	p						X		
B	A369	Loxia curvirostra						P					X		
B	A319	Muscicapa striata			15	15	p						X		
B	A328	Parus ater			1	5	p						X		
B	A329	Parus caeruleus			1	5	p						X		
B	A327	Parus cristatus			6	10	p						X		
B	A330	Parus major			9	9	p						X		
B	A326	Parus montanus			6	10	p						X		
B	A315	Phylloscopus collybita			1	5	p						X		
B	A314	Phylloscopus sibilatrix			15	15	p				X				
B	A312	Phylloscopus trochiloides						P					X		
B	A316	Phylloscopus trochilus			27	27	p						X		
B	A343	Pica pica			1	5	p								X
B	A241	Picoides tridactylus				2	p						X		
B	A266	Prunella modularis			15	15	p						X		
B	A372	Pyrrhula pyrrhula			20	20	p								X
B	A317	Regulus regulus			32	32	p						X		
B	A155	Scolopax rusticola			1	5	p						X		
B	A311	Sylvia atricapilla			1	5	p						X		
B	A310	Sylvia borin			1	5	p						X		
B	A309	Sylvia communis			1	1	p						X		
B	A265	Troglodytes troglodytes			1	5	p						X		
B	A286	Turdus iliacus			56	56	p								X
B	A283	Turdus merula			1	5	p								X
B	A285	Turdus philomelos			15	15	p								X
B	A284	Turdus pilaris			51	51	p								X
Fu		Antrodia mellita						R			X				
Fu		Antrodia sitchensis			2	2	localities	V			X				
Fu		Ceriporia excelsa						R							X

Fu		Entoloma corvinum				R			X			
Fu		Entoloma rubrobasis				R			X			
Fu		Fomitopsis rosea				R			X			
Fu		Gloeoporus pannocinctus				R						X
Fu		Inocybe abjecta				V						X
Fu		Phellinus ferrugineofuscus				P						X
Fu		Phlebia centrifuga				R			X			
Fu		Pycnoporellus fulgens				P						X
Fu		Rhodonia placenta				R						X
Fu		Skeletocutis brevispora				R						X
L	5517	Cladonia norvegica			p							
P		Epipactis helleborine			i	P						X
P		Gymnadenia conopsea var. conopsea			i	V			X			
P		Mycelis muralis				R						X
P		Oxystegus tenuirostris				P			X			
P		Ranunculus cassubicus			i	P						X
P		Stachys sylvatica			i	P						X
P		Stellaria nemorum			i	P						X

Ryhmä: A = Sammakoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkeläiset, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaaliin annettua koodia.

S: Merkitään ”kyllä”, kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään ”x”, jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään ”pysyvä”)

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatioyksiköitä ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsausluokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = ”Hyvä” (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = ”Kohtalainen” (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaatin perusteella), P = ”Huono” (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = ”Ei tietoa” (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsausluokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N17	Havupuumetsät	90
N19	Sekametsät	10
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Puijo koostuu vanhan kuusikon leimaamasta luonnonsuojelualueesta maisemallisesti arvokkalla alueella. Pohjois-Savon edustavin lehtoalue, vaatelaita ja uhanalaisia kasvilajeja runsaasti. Lehtoalueella on merkitystä myös boreaalisten luonnonmetsien ja niiden eliölajien suojelun kannalta.

Lehtokasvillisuus on mm. pinnanmuotojen vaihtelun vuoksi varsin monipuolista ja käsittää useita tuoreiden lehtojen sekä kosteiden saniaislehtojen ja suurruoholehtojen tyyppisiä. Puusto alueella on pääosin kuusivaltaista, osin lehtipuuvallista sekametsää. Laajan lehtoalueen suojelullisesti arvokkaimmat osat ovat Satulanotkossa ja Antikkalanrinteessä. Pinnanmuodoiltaan epätasaisessa Satulanotkossa kasvillisuus vaihtelee tuoreista kangasmetsistä kosteisiin lehtoihin ja pienialaisiin soistumiin. Kuusikon joukossa on sekapuuna koivua, pihlajaa ja leppää. Yleisin lehtotyyppi on käenkaali-oravanmarjatyypin. Notkon pohjalla purooman varrella on kosteaa saniaislehtoa ja lehtokorpea. Antikkalanrinteen lehto on tuoretta käenkaali-oravanmarja -tyyppiä, joka vaihtuu pohjoiseen päin saniaislehdoksi.

Puijon v. 1928 rauhoitettu luonnonsuojelualue käsittää Puijon selänteen eteläpäähän ja lakialueen. Vallitsevana kasvillisuustyyppinä ovat tuoreet kangasmetsät, jotka kasvavat järeäpuustoista kuusikkoon. Jyrkällä rinteellä on myös avokalliota ja niiden ympäristössä karuja mäntyvaltaisia kanervatyyppin metsiä. Pienilaiset lehdot sijoittuvat rinteiden alaosiin. Luonnonsuojelualueella on olennainen merkitys Puijosta kaukomaisemaan piirtyvään kuvaan. Luonnonsuojelualue jakautuu neljään osa-alueeseen: 1) aarnialue, 2) puistometsäalue, 3) matkailupalvelualue ja 4) urheilualue. Noin kolmen hehtaarin suuruinen aarni-alue on luonnontilaisena säilytettävää vanhaa kuusikkoon. Pääosa suojelualueesta on puistomaisesti hoidettua iäkästä kuusivaltaista metsää. Urheilun ja matkailun yhteensä noin kahdeksan hehtaarin osa-alueilla on näitä toimintoja palvelevia rakenteita ja rakennuksia, mm. matkailumaja, linkkitorni ja hyppymäet. Lisäksi alueelle sijoittuu monenlaisia teknisiä laitteita ja teitä. Luonnonsuojelualueen aarniosalla ja puistometsäosalla huolimatta siitä, ettei sitä säilytetä täysin luonnontilaisena on merkitystä boreaalisten luonnonmetsien ja niiden lajiston suojelun kannalta. Puijon maisemallinen merkitys on huomattava ja se on yksi valtakunnallisesti merkittävistä maisema-alueista.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyyppit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppisiä) kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla
- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään hoitotoimenpiteillä

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	I01		o				
M	G05.01		i				
L	D01.01		i				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

Tyyppi		(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
	Yhteisomistus	
	Yksityinen	100
	Ei tiedossa	
Yhteensä		100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Kauppinen ja Ukkonen 1982: Puijon pesimälinnusto. Kulumus nro 3:1-80.

Fagersten 1985: Puijon-Puijonsarven alueen putkilokasvisto. Kulumus nro 7:1-101.

Tuovinen 1979: Kasvillisuustyyppit Puijon-Puijonsarven alueella. Erillistutkimukset nro 31. Kaupunginkanslian suunnitteluosasto.

Ruokolainen: Päivärannan ja Antikkalan välisen Puijon itärinteen linnusto 1994 linjalaskennoissa.

Lyytikäinen 1975: Kuopion luonto, luonnonsuojelu ja maisemanhoito. Erillistutkimukset nro 14. Luonnonsuojelutoimikunta. Kuopio 1975.

Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö, komiteamietintö 1988:16.

Tietokantatäydennys 2016.

Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIS -tietokannat, luontotyyppiaineisto 15.11. 2013.

Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Eliölajit-tietojärjestelmä).

Fagerstén, R. 1981: Idänlehmäsammas, Plagiomnium drummondii (Musci, Mniaceae) levinneisyys ja kasvupaikkaekologia Itä-Fennoskandiassa. -Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica 57: 120-126.

Biström, O., Savolainen, E. ja Savolainen, R. 1998: Puijon vanhojen metsien kovakuoriaiset. - Kulumus 13: 37-56.

Renvall, P. 1998: Rusokäävällä (Pycnoporellus fulgens) kaksi kasvupaikkaa Kuopiossa. - Kulumus 13.

Fagerstén, R. 1999: Lisätietoja idänlehmäsammalesta (Plagiomnium drummondii) Suomessa. - Lutukka 15.

Suunnittelukeskus Oy 2000: Kuopion kaupunki. Puijon Natura-alueen tarkastelu.

Renvall, P., Fagerstén, R, Knuutinen, J. ja Vainio, O. 2002: Kuopion katoava kasvimaailma. - Kuopion luonnontieteellisen museon julkaisuja 6.

Kärkkäinen, J. ja Grönlund, A. 2007 (toim.): Puijon Natura -2000 alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen raportteja 5/2007.

Väänänen, M. 2012: Luonnonhoito-Life: Vieraslajien torjuntasuunnitelma Puijon, Kolmisoppi-Neulamäen ja Halmejoen yksityisille luonnonsuojelualueille. Metsähallitus.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLÄ TASOLLA

Koodi Peittävyys (%)

FI00 63

FI16 37

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Perustettu suojelualueet (Puijo I, Puijo II, Puijo III).

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Kuopion kaupunki

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

☒	Kyllä	Nimi:	Kärkkäinen, J. ja Grönlund, A. (toim.) 2007: Puijon Natura -2000 alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen raportteja 5/2007. Väänänen, M. 2012: Luonnonhoito-Life: Vieraslajien torjuntasuunnitelma Puijon, Kolmisoppi-Neulamäen ja Halmejoen yksityisille luonnonsuojelualueille. Metsähallitus.
☐	Ei, mutta valmisteilla		
☐	Ei	Linkki:	

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

☐ Kyllä

☐ Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).